

Klinische Geriatrie
Opleidings Cluster West
Samen opleiden

Regionaal OpleidingsPlan

Opleiding Klinische geriatrie
cluster West Nederland
(OCKG-West)

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: INLEIDING/ VISIE	2
HOOFDSTUK 2: OPBOUW CLUSTER EN SECRETARIAAT	3
HOOFDSTUK 3: INHOUD EN STRUCTUUR VAN DE OPLEIDING	5
HOOFDSTUK 4: HET BEGELEIDEN EN BEOORDELEN VAN AIOS	6
HOOFDSTUK 5: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	11
HOOFDSTUK 6: SPEERPUNTEN EN PROFILERING KLINIEKEN	15
HOOFDSTUK 7: ONDERWIJS CLUSTER WEST	19
HOOFDSTUK 8: KWALITEITSBEWAKING IN HET CLUSTER	21

Hoofdstuk 1: Inleiding/visie

Dit is het Regionale OpleidingsPlan (ROP) klinische geriatrie Cluster West. In dit plan wordt beschreven hoe de opleiding in ons cluster wordt vormgegeven. Met alle opleiders binnen het cluster streven we naar **samen opleiden**; het motto van ons cluster. Leidend voor het opleidingsplan is het landelijke opleidingsplan van de klinische geriatrie (vanaf 2018 EIK), waarin de Nederlandse Vereniging voor Klinische Geriatrie de opleiding tot geriater heeft beschreven.

Dit plan beschrijft de regionale invulling, welke per ziekenhuis of instelling verder uitgewerkt wordt in de lokale opleidingsplannen en het Individuele OpleidingsPlan (IOP) van de aios. We werken als betrokken klinieken nauw samen, met ieder onze specifieke kwaliteiten.

Ons cluster is een veelzijdig groot cluster waar ook Randstedelijke zaken spelen, daarom is ook aandacht voor andere culturen extra belangrijk. Bv. de ontwikkeling van de cross culturele dementie test komt uit Cluster West. Dit cluster bevat twee Alzheimercentra dus biedt ook daar meer mogelijkheden.

Wij willen goede betrokken gerieters opleiden die goed beslagen ten ijs komen in het ziekenhuis. Met natuurlijk zeer goede inhoudelijke tools maar ook met aandacht voor eigenschappen die samenwerken en leiding geven vergemakkelijken en aandacht voor ethische vraagstukken.

Om dit waar te maken hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We bieden aios een goed gestructureerde en georganiseerde opleiding in de diverse opleidingsklinieken
- Opleidingsplan volgt het landelijke plan, samenwerking gebeurt in het cluster en individuele afstemming vindt plaats in de klinieken zelf of in samenwerking tussen 2 klinieken. Dit kan in afstemming met de aios gebeuren.
- Opleidingsklimaat is een belangrijk goed en wordt zo goed mogelijk bewaakt binnen het cluster
- De hoofdopleider zal een constant aanspreekpunt zijn ondanks de vele wisselingen gedurende de opleidingstijd.
- We leiden aios op tot een brede generalist maar waarin iedereen de mogelijkheid krijgt om een eigen accent aan te brengen. In het IOP kunnen de verschillende accenten nader uitgewerkt worden.
- Aios zijn actief betrokken bij (bewaking van) de eigen opleiding door o.a. te participeren in het cluster overleg

Bovenstaande uitgangspunten worden in de verschillende hoofdstukken nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

Hoofdstuk 2: Opbouw cluster en secretariaat

Het Opleidings Cluster Klinische Geriatrie West-Nederland verzorgt opleidingen op het gebied van klinische geriatrie in West-Nederland.

Er worden stageplaatsen aangeboden bij onderstaande algemene, academische ziekenhuizen en psychiatrische ziekenhuizen:

Opleiders/ plaatsvervangend opleiders klinische geriatrie:

➤ Amphia	Jonneke Eikelboom (vz cluster), Janneke van Kempen
➤ Erasmus MC	Chris Oudshoorn, Jeannette Goudzwaard
➤ Noordwest Ziekenhuisgroep	Sanne de Ruiters, Miruna Popescu
➤ OLVG	Floor van den Hagenberg, Ingeborg Kuper
➤ Spaarne Gasthuis	Bob van Deelen, Lianne Huibers

Opleiders ouderenpsychiatrie:

➤ Arkin Ouderen	Clara Kurniawan
➤ GGZ InGeest	Neeltje Batelaan
➤ NHN GGZ	Raphael Schulte
➤ Parnassia Groep	Remmo Pameijer

Het opleidingscluster houdt zich bezig met:

Gemiddeld zes keer per jaar komen de opleiders samen om organisatorische en inhoudelijke opleidingszaken te bespreken. Deze bijeenkomsten zijn afwisselend fysiek, dan zijn er ook de sollicitatiegesprekken, en digitaal. Bij deze vergaderingen is ook een afvaardiging van de aios (er zijn twee clustervertegenwoordigers) aanwezig. Er wordt volgens een vaste agenda gewerkt en deze vergaderingen worden genotuleerd. Tevens wordt het PDCA-schema besproken m.b.t. de voortgang van de actiepunten.

Jaarlijks wordt er een "heidag" georganiseerd om voor het komende jaar het beleid te bepalen en te werken aan projecten en thema's die spelen binnen de opleiding Klinische Geriatrie. Dit kunnen regionale thema's zijn, maar ook landelijke thema's.

Er wordt jaarlijks afwisselend door een van de opleidingsklinieken, een Opleidings- en Wetenschapsdag georganiseerd.

Het opleidingscluster wordt ondersteund door het clustersecretariaat. De opleidingscoördinator ondersteunt de opleiders van het cluster bij de administratieve en secretariële werkzaamheden. Het clustersecretariaat is te bereiken via ockgwest@amphia.nl

De meest voorkomende werkzaamheden zijn:

- Jaarplanning clustervergaderingen opstellen en locaties regelen
- Agenda opstellen, verslaglegging van de vergaderingen en bewaken actiepunten
- AIOS overzicht bijhouden van hetgeen tijdens vergadering wordt besproken
- Coördinatie sollicitatieprocedure nieuwe aios, vacature uitzetten, kandidaten uitnodigen etc.
- Nieuwe AIOS die starten met de opleiding een welkomstpakket sturen (to do's zoals inschrijven RGS etc., opleidingsplan, agenda belangrijke data (LOAG, clusterdagen) contactgegevens clustervertegenwoordigers etc.)
- Indeling concept opleidingsschema's cluster maken, voorleggen aan opleiders en vastleggen
- Toezicht/controleren voortgang opleidingsschema in MijnRGS
- Organisatie jaarlijks terugkerende evenementen (denk aan cluster dag, uitnodigingen versturen, catering, locatie, betaling, etc.)
- Website beheren
- Contactpersoon voor AIOS m.b.t. allerlei vragen/verzoeken
- Opstellen begroting en afrekening
- Factuurverzoeken aanmaken
- Opsturen en bijhouden overdrachtsformulier AIOS

De opleidingscoördinator werkt nauw samen met de voorzitter van het cluster. De kosten die worden gemaakt t.b.v. de clusterwerkzaamheden (denk aan salariskosten managementassistent, catering, locaties, onderhoud website etc.) worden door het gehele cluster gedragen.

Op de website van het cluster www.ockg-west.nl is diverse informatie te vinden over de opleiding, denk aan:

- nieuwsberichten
- een nieuwsbrief voor de arts-assistenten
- algemene informatie per kliniek
- informatie m.b.t. wetenschap
- de data en voorwaarden m.b.t. het solliciteren voor een opleidingsplaats
- het regionaal opleidingsplan
- contactgegevens opleidingssecretariaat

Hoofdstuk 3: Inhoud en structuur van de opleiding

Met de toenemende vergrijzing neemt het aantal kwetsbare oudere patiënten toe. Deze patiënten hebben vaak meerdere aandoeningen tegelijkertijd. Ook uiten ziekten zich vaak atypisch, bijvoorbeeld met verwardheid, functieverlies of vallen. Bij de problemen spelen meestal lichamelijke, psychische, functionele en sociale aspecten een rol.

De opleiding tot klinisch geriater is een samengestelde opleiding en bestaat uit twee delen:

- de vooropleiding Interne Geneeskunde (24 maanden)
- de Klinische Geriatrie (incl. psychiatrie en neurologie) (36 maanden)

Opleidingsvernieuwing

Het vernieuwde opleidingsplan is op 1 februari 2018 in werking getreden. In jan 2022 zijn er kleine herzieningen geweest. De duur van de opleiding wordt afgestemd op de individuele aiOS en is gebaseerd op verworven competenties, zowel vóór als tijdens de opleiding. Verworven competenties kunnen leiden tot een korter opleidingstraject.

Lees meer in het landelijke opleidingsplan: Eindtermen en Individualisering Klinische Geriatrie (EIK).

Vooropleiding Interne Geneeskunde

De vooropleiding bestaat uit:

- Algemene interne geneeskunde: zaalstage en acute geneeskunde (12 maanden);
- Verplichte keuze stage cardiologie (4 maanden);
- Gewenste stages waarvan één verplicht (4 maanden): nefrologie, polikliniek algemene interne, maagdarmleverziekten en longziekten (jaar 2);
- Landelijk cursorisch onderwijs interne geneeskunde, inclusief de bijbehorende examens.

Klinische Geriatrie

De nominale duur is 36 maanden, waarvan:

- 3 maanden onderdeel Neurologie.
- 9 maanden onderdeel ouderenpsychiatrie;
- 24 maanden klinische geriatrie (somatiek) waarvan het geheel of een deel ofwel perifeer ofwel academisch kan plaatsvinden.

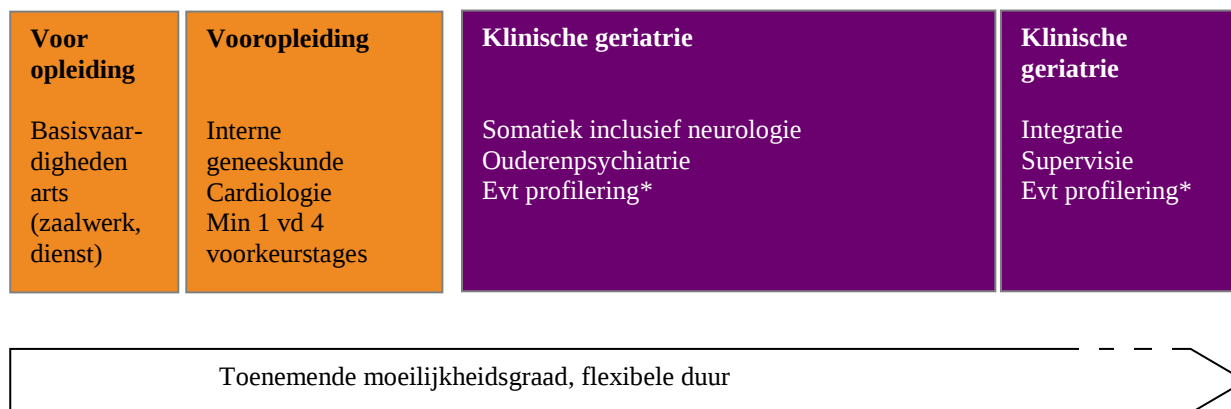
Hoofdstuk 4: Het begeleiden en beoordelen van AIOS

Cluster West volgt het landelijk opleidingsplan EIK

De opleiding klinische geriatrie bestaat uit twee delen: de vooropleiding interne geneeskunde en de klinische geriatrie.

Deze opbouw heeft een oplopende moeilijkheidsgraad. Er wordt gestart met de vooropleiding interne geneeskunde en afgerond bij de klinische geriatrie. Daartussenin is er geen gedetailleerde volgorde van de onderdelen, maar een logische opbouw staat hieronder afgebeeld.

De hoofdopleider houdt minstens een keer per jaar contact met de AIOS tijdens zijn stage Interne Geneeskunde

Figuur 1. Opbouw van de opleiding: start met de vooropleiding interne geneeskunde, afsluiten bij de klinische geriatrie.

**Profilering is zeer individueel en kan diverse vormen/inhoud/setting/tijdpad aannemen, waaronder een keuzestage*

De opleiding is opgebouwd uit EPA's.

Entrustable Professional Activity:

Entrustable Professional Activities (EPA's) betekent vrij vertaald: "vertrouw ik de aios deze activiteit toe?" Het zijn beroepsauthentieke situaties waarop een aios groei kan laten zien.

In dit opleidingsplan is ervoor gekozen om een hypothetische normale werkdag van een klinisch geriater in activiteiten om te zetten.

Dit is gebaseerd op de vraag: "Wat zijn de meest voorkomende activiteiten van een klinisch geriater?"

De centrale rol van de patiënt in de werkdag van de klinisch geriater is hierbij opgenomen in de EPA's.

De EPA's zijn opgedeeld in 9 patiëntgebonden (bijv. je bekijkt op de spoedeisende hulp een patiënt met een acuut probleem: EPA acute geriatrie) en 3 niet-patiëntgebonden EPA's (bijv. je overlegt met het unithoofd over een verbeterplan op de afdeling: EPA Management, leiderschap en organisatie).

Enkele EPA's hebben sub-EPA's.

Om tot volledige beheersing van een EPA te komen zijn onderliggende Kennis, Vaardigheden, Attitude en gedrag (KVA) nodig.6 Bijlage 1 toont de twaalf EPA's in detail met een afbakening wat wel en niet tot de EPA behoort, met de specifieke leerdoelen voor Kennis, Vaardigheden, Attitude en gedrag en de minimale verwachte toetsing per EPA voor de aios klinische geriatrie.

Duur:

Nominale duur 36 maanden, waarvan 3 maanden stage neurologie en 9 maanden stage ouderenpsychiatrie. Optioneel is een keuzestage van 3 maanden die niet tijdens de maanden ouderenpsychiatrie kan worden ingevuld, zie hiervoor ook het onderwerp profilering.

EPA		Relevante ziektebeelden en onderwerpen*
Patiëntgebonden	1. Comprehensive Geriatric Assessment	(Triage op) kwetsbaarheid, multimorbiditeit, gezamenlijke besluitvorming (shared decision making) en ethiek
	2. Acute geriatrie	cardiovasculair, respiratoir, trauma gerelateerd, metabole verstoringen, gastro-intestinale stoornissen, infectieus, (spoed)echografie
	3. Delier	delier als uiting van onderliggend somatisch lijden, medicatiegebruik, intoxicatie of onttrekking
	4. Dementie en cognitieve stoornissen	mild cognitive impairment, M. Alzheimer, vasculaire dementie, Lewy Body dementie, Parkinsondementie, frontotemporale dementie, alcohol-gerelateerde dementie
	5. Functionele achteruitgang, frailty en chronische ziektelast	sarcopenie, ondervoeding, belastbaarheid mantelzorg, incontinentie, decubitus, (p)revalidatie, herstel en nazorg; frailty bij hoogrisico behandelingen (oncologie, cardiologie)
	6. Palliatieve zorg	pijn, dyspnoe en advance care planning
	7. Polyfarmacie	Medicatiereview
	8. Psychiatrische toestandsbeelden en probleemgedrag bij kwetsbare ouderen	gedragsproblemen bij dementie, stemmingsstoornissen, angststoornissen, persoonlijkheidsstoornissen, realiteitstoetsingsstoornissen (psychose maar ook bij dementie en delier), SOLK (somatische symptoomstoornissen), agressie (fysiek, emotioneel, verbaal), ouderenmishandeling, verslaving en alcoholmisbruik, slaapstoornis, M. Parkinson met psychiatrische symptomen, patiënten met complexe familie
	9. Mobiliteit, vallen en neurologische beoordeling	duizeligheid, wegrakingen, parkinson(isme), osteoporose, polyneuropathie, artrose en jicht, benigne paroxysmale positie duizeligheid, orthostatische hypotensie, acute neurologie
EPA		Sub-EPA's
Niet patiëntgebonden	10. Doelmatigheid, kwaliteit en patiëntveiligheid	a. met betrekking tot individuele patiëntenzorg b. met betrekking tot de zorgketen
	11. Management, Leiderschap en Organisatie	a. Persoonlijk leiderschap b. Op de werkvloer c. In de instelling d. Buiten de instelling
	12. Onderwijs en wetenschap	a. Life long learning b. Opleiden c. Wetenschap

Tabel 1. de EPA's van het opleidingsplan met sub-EPA's, relevante ziektebeelden en klinische onderwerpen. Deze lijst beschrijft de kern en is niet limitatief.

* Niet alle relevante ziektebeelden en onderwerpen hoeven in evenveel detail beheerst te worden (bijv. van kennis hebben van (kennis) tot zelfstandig diagnosticeren en behandelen (vaardigheid)). In bijlage 1 wordt dit per EPA uitgelegd. Bijlage 1 toont alle EPA's in detail met onderliggende relevante ziektebeelden en onderwerpen, uitgesplitst naar kennis, vaardigheden en attitude en gedrag.

Beoordelen bekwaamheidsniveau aios geriatricie via het OOGG

OOGG staat voor Oordeel OpleidingsGroep Geriaters of GOOG Geriatricie Oordeel OpleidingsGroep.

Het is een commissie van experts, zijnde de opleidingsgroep geriatricie, welke de groei en competentieontwikkeling met betrekking tot de bekwaamheid van AIOS beoordeelt en aanbevelingen ten opzichte van eventuele aandachtspunten en verbeterpunten formuleert.

Doel:

- Sterkt de beoordeling van AIOS vanuit de opleidingsgroep
- Beoordeling vanuit inhoudelijk spectrum verbreed
- Draagt bij aan genuanceerder en meer objectieve oordeelsvorming
- Ondersteuning (plaatsvervangend) opleiders in beoordelingsgesprekken

Iedere opleidingskliniek verzorgt een aantal keer per jaar deze bespreking.

Verantwoordelijkheid:

Verlenen van eerlijke, weloverwogen evaluatie van iedere AIOS en participatie in beslissingen over het bekwaamheidsniveau van de AIOS op basis van consensus. Deze beslissingen dienen genomen te worden op basis van 'multi-source' inbreng, en niet enkel op basis van persoonlijke opinie.

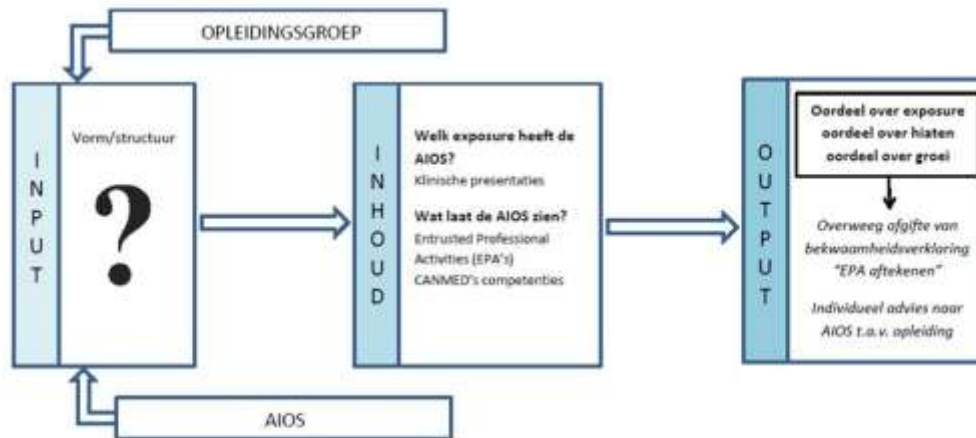
Deze OOGG-bespreking vindt minstens 2x per jaar plaats, iedere lokale opleiding maakt hierover afspraken met de aios. In de OOGG-bespreking zal groei moeten worden vastgesteld en het niveau van bekwaamheid worden vastgelegd.

De aios is leidend in het verkrijgen van de bekwaamheidsniveau's. Hij/zij geeft ruim voor de datum van het OOGG aan de opleider geriatricie dat hij/zij in aanmerking wil komen voor een niveau verhoging. De aios verzamelt de informatie d.m.v. KPB's, 360 graden feedback, CAT etc., afhankelijk van de diverse EPA's. De opleider verzamelt de gegevens van de andere leden van de opleidingsgroep en in het desbetreffende OOGG wordt de aios besproken. De uitkomst wordt in een voortgangsgesprek met de aios besproken.

Indien een Aios met een bepaald competentie niveau overgenomen wordt van ziekenhuis x naar ziekenhuis y dan wordt het EPA-niveau gehandhaafd. Wel is er een overgangstermijn van een aantal weken waarin de aios beoordeeld wordt om te bekijken of het EPA-niveau in de nieuwe kliniek ook voldoet.

In de GGZ wordt alleen EPA 8 gedaan, die wordt beoordeeld door de hoofdopleider. Tijdens de GGZ stage verzamelt de aios informatie middels KPB's en CATs, en verzorgt de aios minimaal 1 x een referaat en 1 x casustiekbespreking. Tijdens de GGZ stage vindt een tussenevaluatie plaats bij overgang van klinische en ambulante stage. Evt. bijzonderheden worden teruggekoppeld naar hoofdopleider.

Oordeel Opleidingsgroep (OOG)

Federatie Medisch Specialisten

Toetsing en toetsinstrumenten

Toetsing is in het algemeen een belangrijk of misschien wel het belangrijkste onderwijskundige instrument ("assessment drives learning").⁹

- Sturen, stimuleren en motiveren van aios (formatief)
- Beoordeling van aios en beoordelen voor eventuele opleidingsverkortening (summatief)
- Maatschappelijke verantwoording van kwaliteit van opleiding

Centraal in de toetsing staat het portfolio, met daarin het individuele opleidingsplan van de aios als belangrijkste document. Enerzijds wordt de voortgang door cyclisch leren bijgehouden anderzijds bevat het portfolio de bijpassende bewijsvoering. Aan de hand van leermomenten en observaties wordt een portfolio gevuld met "bewijsstukken" van verworven kennis, vaardigheden en attituden en gedrag. Dit kan uiteindelijk leiden tot bekwaam verklaren op specifieke opleidingsonderdelen, de EPA's. Figuur 9 toont leren met een portfolio.

De volgende toetsinstrumenten (ook wel bewijsstukken) zijn onderdeel van het portfolio

- Individueel opleidingsplan met sterkte- en zwakteanalyse
- Korte Praktijkbeoordeling (KPB)
- Korte Theoretische Toets (KTT)
- Critical Appraised Topic (CAT)
- 360 graden feedback

Hoofdstuk 5: Wetenschappelijk onderzoek

Stage wetenschappelijk onderzoek

Inleiding

In Cluster West is het Erasmus MC het academische ziekenhuis. Indien mogelijk en wenselijk kunnen AIOS een deel academisch en een deel perifeer doen.

De overige somatische ziekenhuizen uit Cluster West behoren tot de STZ-ziekenhuizen.

De 3 pijlers van STZ zijn:

- Topklinische zorg: Topklinische ziekenhuizen zijn ziekenhuizen die naast basiszorg ook complexe zorg uitvoeren. Deze ziekenhuizen zijn gespecialiseerd in één of meerdere zorggebieden. Deze grotere ziekenhuizen ontvangen patiënten uit een wijder gebied dan de kleinere, algemene ziekenhuizen.
- Opleiding: STZ-ziekenhuizen staan garant voor de opleidingen van duizenden medisch specialisten, verpleegkundigen en andere zorgprofessionals. Dit doen zij door een goed opleidingsklimaat te creëren waarin de jonge arts of verpleegkundige alles leert om een toparts of topverpleegkundige te worden. Met een goed georganiseerd leerhuis kunnen artsen in opleiding werken aan de competenties die zij nodig hebben voor de toekomst. De ziekenhuizen bezitten een ruime patiëntenpopulatie, een gevarieerd vakkenaanbod en een voortdurende focus op leren en opleiden.
- Wetenschap: STZ-ziekenhuizen vervullen een belangrijke rol in medisch wetenschappelijk onderzoek. Dit gebeurt veelal in samenwerking met de universitaire medische centra. Het doen van onderzoek draagt primair bij aan betere patiëntenzorg. In combinatie met grote aantallen patiënten maakt dit dat STZ-ziekenhuizen een bijzondere positie hebben in het Nederlandse ziekenhuislandschap.

De wetenschappelijke ontwikkeling van de AIOS wordt verder op verschillende andere manieren gestimuleerd en ondersteund:

- Onderwijs: tijdens het lokale onderwijs worden regelmatig onderwerpen betreffende onderzoeksmethodologie en statistiek behandeld.
- Journalclub en refereeravond: De AIOS van zowel Noord als Zuid participeren in de journalclub en de refereeravond, waarbij artikelen besproken worden met de nadruk op de methodologie en statistiek (zie beschrijving van de journalclub en refereeravond verderop).
- Wetenschapsmiddag aan wetenschappelijke bijeenkomsten: De AIOS worden in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan de onderstaande bijeenkomsten. Daarnaast worden zij gestimuleerd en ondersteund hier hun wetenschappelijk eindproduct te presenteren.
 - Wetenschapsmiddag eigen ziekenhuis
 - Wetenschapsdag Opleidingscluster West
 - Wetenschapsdag NVKG/NIV
- Deelname aan congressen (Geriatriedagen, EUGMS). Zo mogelijk presenteert de AIOS haar/zijn wetenschappelijk eindproduct.
- Good clinical practice cursus: De AIOS worden in de gelegenheid gesteld om de GCP cursus te volgen. Deze wordt aangeboden in verschillende centra.

Wetenschappelijk onderzoek Amphia

Binnen het Amphia Ziekenhuis is sinds de toetreding tot de vereniging STZ ziekenhuizen de aandacht voor wetenschappelijk onderzoek toegenomen. De Amphia academie legt zich als wetenschapsbureau met name op facilitering toe middels ondersteuning bij organisatie en financiële steun bij diverse onderzoeken. Daarnaast is er een goed functionerende bibliotheek, waar laagdrempelig full text artikelen aan kunnen worden gevraagd of waar hulp geboden kan worden bij het zoeken in de literatuur.

Momenteel zijn er 2 gepromoveerde gerieters werkzaam in de vakgroep. Zij begeleiden de AIOS bij het initiëren, uitwerken en afronden van hun wetenschappelijk product. (Faes en van Kempen)

Deze gerieters zetten samen met de AIOS onderzoeksprojecten op en werken mee aan verschillende onderzoeksprojecten in het Amphia ziekenhuis en daarbuiten. De AIOS en ANIOS worden zoveel mogelijk betrokken bij de onderzoeksprojecten waar de vakgroepleden aan deelnemen.

Slechts een aantal lopende projecten:

- Polikliniek multidisciplinaire vaatchirurgische ouderenzorg: Doel van dit project is vermindering van de mortaliteit en prevalentie van delier bij oudere patiënten met kritieke ischemie.
- Shared decision making bij de oudere patiënt met een aortaklepstenose: Hierbij is intensieve samenwerking met de afdeling cardio-thoracale chirurgie en cardiologie.
- Samenwerking met de vakgroep klinische farmacologie van het Erasmus MC
- Dataverzameling/betrokkenheid: De vakgroep, in samenwerking met andere vakgroepen van het Amphia Ziekenhuis, heeft data verzameld/verzamelt data voor of is betrokken bij onderzoeksprojecten geïnitieerd door academische centra dan wel andere ziekenhuizen. Het betreft de Precolo studie (Radboud UMC), Under the Bridge Studie (Elisabeth-TweeSteden ziekenhuis), Appcare (Erasmus MC), OK Triage (Erasmus MC). Momenteel loopt ook de limoncello studie
- Database: Er wordt op dit moment gewerkt aan een database, waarin de klinische geriatrie patiënten opgenomen worden. 2 AIOS zijn de kartrekkers van het project, waarbij er samenwerking is met de vakgroep klinische chemie.

Wetenschappelijk onderzoek Erasmus MC

Wetenschappelijk onderzoek wordt gestimuleerd binnen de sector geriatrie-ouderengeneeskunde van het Erasmus MC. Het streven is dat alle AIOS in ieder geval één publicatie tijdens de opleidingsperiode afronden.

Het onderzoeksprogramma van de sector geriatrie-ouderengeneeskunde Erasmus MC richt zich op cardio-metabole veroudering, kwetsbaarheid en de verbanden tussen deze twee, en heeft daarbij meerderespeerpunten voor onderzoek.

- Pathofysiologie en gevolgen van cardiometabole veroudering o.a. gebruikmakend van tissue en serum biomarkers.
- Gevolgen van veroudering bij ziekte en zelfredzaamheid (functional biomarkers of frailty).
- Het ontwikkelen van methoden voor optimalisatie van besluitvorming bij ouderen rondom behandelbeslissingen waaronder het meten van intrinsic capacity.
- Ethische aspecten rondom zorg voor de ouderen.
- Preventie van frailty en verlies van zelfredzaamheid.

Eindverantwoordelijk voor onderzoeksactiviteiten is prof. F.U.S. Mattace-Raso, de directe supervisie kan uitgevoerd worden door een lid van het opleidingsteam die actief de trekker is op een specifiek onderzoeksproject.

Wetenschappelijk onderzoek Noordwest Ziekenhuisgroep

Het wetenschappelijk onderzoek binnen de geriatrie in Noordwest richt zich op de geriatrische aspecten van cardiovasculaire aandoeningen, waarbij afhankelijk van het onderwerp actief wordt samengewerkt met andere specialismen (in het bijzonder cardiologie en interne geneeskunde) binnen Noordwest en daarbuiten.

Daarnaast is er van oudsher binnen Noordwest altijd veel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar cognitieve stoornissen en delier.

De AIOS ontwerpt zelf een onderzoeksplan, onder begeleiding van een lid van het opleidingsteam met ervaring op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

Eindverantwoordelijk zijn Sanne de Ruiter en Rikkie Scholtens. De stage wordt afgesloten met een presentatie aan de opleidingsgroep en mede-AIOS. Daarop volgt waar mogelijk een poster- of mondelinge presentatie op een wetenschappelijk congres. Het streven is dat iedere AIOS tijdens de opleiding een wetenschappelijk artikel in een peer-reviewed tijdschrift publiceert.

De AIOS met speciale interesse in wetenschap kan i.o.m. de opleider kiezen voor een profilering/keuzestage wetenschap voor maximaal 3 maanden. Verscheidene AIOS zijn van hieruit doorgegroeid naar een promotietraject.

Vanuit het Wetenschapsbureau van Noordwest worden diverse cursussen aangeboden en is ook individuele ondersteuning mogelijk.

Wetenschappelijk onderzoek OLVG

De vakgroep neemt actief deel aan diverse wetenschappelijke onderzoeken binnen en buiten het ziekenhuis. AIOS hebben regelmatig de mogelijkheid hierin te participeren. Er zijn geen eigen hoofdonderzoekslijnen, maar wel langlopende en ad hoc thema's i.s.m. andere ziekenhuizen en onderzoeksinstituten. Bijv. diagnostiek naar dementie bij migranten (Jos van Campen). Het aanspreekpunt voor wetenschap is Floor van Deudekom. Zij kan als gepromoveerde collega aios begeleiden bij het initiëren en doen van onderzoek.

Voor de aios die een keuzestage wetenschap willen doen of interesse hebben in een wetenschappelijke stage of promotieonderzoek hebben wij een vast samenwerkingsverband met het Amsterdam UMC locatie AMC. In het OLVG is een leerhuis en wetenschapsbureau. Zij bieden scholing en ondersteuning bij literatuuronderzoek en opzet van wetenschappelijk onderzoek.

Wetenschappelijk onderzoek Spaarne Gasthuis

Ons ziekenhuis beschikt over de Spaarne Gasthuis Academie, een leerhuis dat onderwijs, opleiding en onderzoek faciliteert. Daarnaast is de ziekenhuisbibliotheek goed geoutilleerd met een hoog bereik aan literatuur.

Er wordt divers onderzoek gedaan door 2 gepromoveerde geriateren van de vakgroep waarvan er 1 tevens farmacoloog is en aios kunnen hierin gemakkelijk participeren tijdens hun opleiding. Zij begeleiden de aios in hun wetenschappelijke activiteiten waarbij ook promotie tot de mogelijkheden behoort.

Met de vakgroep neurologie en de ziekenhuisapotheek worden onderzoeksprojecten gedaan. Een ander samenwerkingsverband met het AUMC (neurologie) en LUMC (MDL) leidt tot diverse publicaties.

Bij wie kunt u terecht met vragen over wetenschappelijk onderzoek?

Onderstaand de contactpersonen per ziekenhuis:

Amphia	Miriam Faes, mfaes@amphia.nl
Erasmus MC	Francesco Mattace Raso, f.mattaceraso@erasmusmc.nl
Noordwest Ziekenhuisgroep	Sanne de Ruiter, sc.de.ruiter@nwz.nl
OLVG	Floor van Deudekom, F.J.A.vanDeudekom@olvg.nl
Spaarne Gasthuis	Lianne Huibers, lhuibers@spaarnegasthuis.nl

Hoofdstuk 6: Speerpunten & profilering klinieken:

Regionale afstemming bij profileren

Het is een regionale opdracht om de opgelegde verkorting van gemiddeld drie maanden waar te maken. Als iedereen de tijd krijgt om te profileren en geen AIO korting krijgt, is dat niet haalbaar. De gulden middenweg dient gezocht te worden op regionaal, lokaal en individueel niveau. Tijdens alle vergaderingen worden de schema's doorgenomen. Mogelijkheden van korting en profileren worden per AIO's besproken.

Speerpunten per kliniek

Elke kliniek heeft zijn eigen speerpunten.

Amphia speerpunten

Het Amphia is een groot STZ ziekenhuis met topklinische zorg en opleiding voor bijna alle specialismen. De vakgroep geriatrie van het Amphia staat voor een leerzame periode in een vruchtbaar en veilig opleidingsklimaat en hopen op deze manier gelukkige goed functionerende geriateren af te leveren.

Stages/speerpunten (naast kliniek, val- en geheugenpoli en consulten)

- GTU met 10 bedden
- Prehabilitatie/onco poli
- Vaatpoli met vaatchirurgen
- Palliatieve stage met mogelijkheid meelopen scen consulten
- Ethiek en moreel beraad
- Supervisie/management stage
- Wetenschapsprojecten; uitgebreide projecten o.a. samen met cardiologie en vaatchirurgie Amphia en farmacologie Erasmus

EMC speerpunten

Het Erasmus MC heeft verschillende speerpunten en er kunnen diverse profileringsstages verricht worden.

- Perioperatieve zorg van chirurgisch-oncologische patiënten: naast de zorg voor patiënten op zowel ambulante als klinisch behandelvlak ben je onderdeel van de diverse multidisciplinaire behandelteams. Je doet bij deze stage ervaring op in hoog-specialistische chirurgisch-oncologische zorg, je kunt de patiënt vervolgen van voor de operatie, tijdens en gedurende follow-up en je kunt werken aan niet-patiënt gebonden EPA's in het kader van leiderschap, multidisciplinair samenwerken en regievoering.
- Peri-operatieve zorg rondom de Cardio-thoracale chirurgie en interventiecardiologie; binnen de hechte samenwerking tussen de afdelingen geriatrie, cardiologie en thoraxchirurgie ben je onderdeel van het behandelteam, waarbij je zowel de patiënten van de interventie cardiologie als de thoraxchirurgie ambulant ziet, waarbij je ze klinisch kan vervolgen. Je bent onderdeel van het besluitvormende MDO Hartteam.
- Complexe cognitieve zorg en zorg voor migranten bij het Alzheimercentrum Erasmus MC
- Pathofysiologie en gevolgen van cardiometabole veroudering
- Medische Ethiek en complexe besluitvorming

- Supervisie en managementstage
- Mogelijkheden voor profileringsstages in samenwerking met de Inwendige Geneeskunde op het gebied van Patiëntveiligheid & Kwaliteit, Innovatie, Management
- Uitgebreide mogelijkheden voor wetenschapsprojecten binnen de geriatrie en samenwerkende specialismen

NoordWest Ziekenhuisgroep speerpunten

1. Het wetenschappelijk onderzoek binnen de geriatrie in Noordwest richt zich op de geriatrische aspecten van cardiovasculaire aandoeningen, waarbij afhankelijk van het onderwerp actief wordt samengewerkt met andere specialismen (in het bijzonder cardiologie en interne geneeskunde) binnen Noordwest en daarbuiten.

Daarnaast is er van oudsher binnen Noordwest altijd veel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar cognitieve stoornissen en delier.

De AIOS met speciale interesse in wetenschap kan i.o.m. de opleider kiezen voor een profilering/keuzestage wetenschap voor maximaal 3 maanden. Verscheidene AIOS zijn van hieruit doorgegroeid naar een promotietraject.

2. De aios heeft de mogelijkheid in het Noordwest Ziekenhuisgroep om beroeps specifieke activiteiten te ontwikkelen, die niet direct gerelateerd zijn aan directe patiëntenzorg:

- Deelname aan ziekenhuisbrede commissies, gericht op kwaliteit en patiëntveiligheid, zoals o.a. de commissie 'kwetsbare patiënten', de commissie 'huiselijk geweld & ouderen mishandeling' in samenwerking met veilig thuis en de VIM-commissie.
- Basiscursus en vervolgcursus Aios + ziekenhuismanagement cursus. Hierin komen onderwerpen zoals de organisatie en financiering van de ziekenhuiszorg maar ook patiënt veiligheid en kwaliteit aan bod.

3. Als een aios sneller leert dan verwacht, is er ruimte voor verkorting van de opleiding en profilering door een keuzestage te doen. Een maximum van in totaal drie maanden van het onderdeel klinische geriatrie mag in een externe of andere setting dan de tweedelij worden gedaan.

Meest gebruikelijke keuze-stage:

- Dementie (Alzheimer Centrum VU MC)
- Korte stage palliatief team (COP team Alkmaar); langere stages zijn buiten Noordwest mogelijk
- Klinische farmacologie (UMC)
- Wetenschappelijke stage in het kader van promotieonderzoek (intern of extern)
- Management stage

OLVG:

OLVG is een stadsziekenhuis met exposure aan een diverse en multiculturele patiëntenpopulatie. De vakgroep geriatrie heeft speciale aandacht voor

- dementiediagnostiek bij migranten: apart spreekuur met crossculturele dementiescreening. OLVG heeft de erkenning expertisecentrum voor deze zorg.
- polyfarmacie/ farmacologie: veel samenwerking met apotheek : onderwijs, polyfarmaciebesprekingen en onderzoek
- Geriatrische trauma-unit: deze ontwikkelt zich nog steeds. Momenteel zijn er 4 traumageriatriebedden op de afdeling en veel consulten, gezamenlijk refereren met heelkunde / orthopedie 4x/ jaar

Daarnaast zijn er o.a. stagemogelijkheden op de volgende gebieden:

- Palliatieve zorg
- Leiderschapstraject gedurende 9 maanden OLVG
- Innovatiestage gedurende periode van 3 maanden
- In de maak: differentiatiestage opleiden en onderwijs in OLVG

Spaarne Gasthuis:

Spaarne Gasthuis Academie van het Spaarne Gasthuis biedt diverse profileringsstages aan

(staan onder www.opleidingsetalage.nl onder kopje Spaarne Gasthuis).

- Leiderschap en Innovatie (2dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap en Management (2dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap in Opleiden (1dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap en Duurzaamheid (1dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap en kwaliteit (1dg/wk 6 mnd)

Speerpunten/stages vanuit Geriatrie

- Keuzestage 3 mnd Palliatieve Zorg vanuit het Team Ondersteunende Palliatieve Zorg
- Stage Geriatrische Trauma Unit
- Delier waarbij diverse delierpreventie-studies lopen
- Participatie in de Geriatrische Cardio Unit
- Polyfarmacie/farmacologie: nauwe samenwerking met ziekenhuisapotheek (onderzoek, onderwijs, grote visite)
- Oncologie-poli
- MDO IC

GGZ Arkin Ouderen:

De stage in de GGZ van 9 maanden bij Arkin Ouderen bestaat uit een klinische stage van 6 maanden en een ambulante stage van 3 maanden bij voltijd. Bij deeltijd wordt de ambulante stage naar rato verlengd. Er is een ouderenkliniek in Amstelveen (open en gesloten afdeling) en er zijn 3 ambulante locaties in Amsterdam (regio Noord, Centrum/Oud West en Oost/Zuidoost). De patiëntenpopulatie is divers en de behandeling is generalistisch. Er wordt gewerkt met multidisciplinaire teams met o.a. (sociaal psychiatrisch) verpleegkundigen, psychologen en verpleegkundig specialisten, waarbij er veel outreachend wordt gewerkt. Verder is er een deeltijdbehandeling en een

geheugenpoli. Intakes vinden plaats op locatie of middels een huisbezoek. Er werken 7 psychiaters en een klinisch geriater, waarbij elke aios gekoppeld is aan een psychiater. Elke 3 maanden is er een opleidingsvergadering waar de aios, de werkbegeleiders en de stage-opleider en opleider vanuit het OLVG bij aanwezig zijn.

Parnassia Groep:

De stage in de GGZ van 9 maanden kan bij Parnassia Groep op 3 locaties worden gevolgd, namelijk in Castricum, Den Haag en Rotterdam. Parnassia Groep is qua omvang medewerkers de grootste GGZ van Nederland.

Vanzelfsprekend zal er tijdens de stages bij Parnassia veel aandacht zijn voor EPA Psychiatrie en Gedrag. Er is veel meer dan voldoende patiëntencontacten waardoor psychiatrisch onderzoek, classificatie van de belangrijkste ziektebeelden en (farmacologische) behandeling snel kan worden aangeleerd. Het opleidingsklimaat kenmerkt zich als veilig, open en laagdrempelig. Er wordt veel geïnvesteerd in (interdisciplinaire) samenwerking. Aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van de aios en de ervaren werklust is voor ons een vanzelfsprekendheid. Het lokale onderwijs vindt 1x ochtend per week plaats in Den Haag en alle aios uit de drie regio's nemen daar aan deel.

De locatie in Den Haag is onderdeel van het zorgbedrijf Parnassia Haaglanden. De klinisch geriater, zijn hier het grootste deel van hun tijd werkzaam. Het voordeel van deze opleidingslocatie dat de klinisch geriater een (bevlogen) rolmodel bieden als klinisch geriater en regiebehandelaren in de GGZ. Deze positie van twee klinisch geriater is uniek in de Nederlandse GGZ. De werkzaamheden van de aios vinden vooral plaats op de afdeling geriatrie. Het speerpunt van de afdeling geriatrie is ernstig probleemgedrag bij dementie, neurocognitieve stoornissen bij alcoholabuses en de afdeling heeft specifieke expertise in diagnostiek en behandeling (o.a. ECT).

De locatie Ouderenpsychiatrie bevindt zich in het oude centrum van Rotterdam van zorgbedrijf Antes aan de Nieuwe Binnenweg. Sándor de Graaff en Joan van Bussel, psychiaters, vormen de staf. Remmo Pameijer is 1 keer per week aanwezig als consultant. De locatie bestaat uit 3 afdelingen ouderenpsychiatrie, 2 gesloten afdelingen en 1 open. Het speerpunt is ouderenpsychiatrie meest brede zin. De opleidingsgroep heeft speciale expertise in het vergroten van inzicht en aanleren van vaardigheden in interacties tussen behandelaar en patiënten met affectieve stoornissen, depressies, psychosen en bij persoonlijkheidsproblematiek. In vergelijking met Den Haag is minder aanbod van patiënten met gedragsproblemen bij dementie.

De locatie in Castricum is onderdeel van het zorgbedrijf Parnassia Noord-Holland. De eerste aios klinische geriatrie zal in 2025 starten op deze locatie. De afdeling ligt in een bosrijke omgeving dicht bij de duinen. Saskia van Liempt, Charlotte Ulmann en Barbara Bardiovsk, allen ouderenpsychiater, vormen de staf. Saskia van Liempt is ook opleider psychiatrie. De aios zijn werkzaam op de gesloten en open afdeling ouderenpsychiatrie. Het patiënten aanbod omvat het brede pallet van de ouderenpsychiatrie. Binnen het gebouw is een aparte afdeling voor patiënten met probleemgedrag bij dementie waarmee wordt samengewerkt.

Hoofdstuk 7: Onderwijs Cluster West

Inleiding

Het cursorsche onderwijs in cluster west wordt zowel lokaal, regionaal als cluster breed aangeboden. Ook vindt er discipline overstijgend onderwijs plaats in de verschillende opleidingsklinieken. Daarnaast volgen de AIOS landelijk onderwijs. Hieronder volgt een omschrijving van de verschillende onderwijsvormen.

Lokaal:

Actualiteit en diversiteit binnen het cluster vinden we van meerwaarde, evenals de autonomie per kliniek voor het zelf kiezen van onderwerpen en thema's voor onderwijs. Het lokale onderwijs heeft daarom een lokale kleur. Hieronder volgen enkele voorbeelden. In het Amphia komen regelmatig ethische onderwerpen aan bod zoals het moreel beraad, beroepsgeheim en SCEN-consulten. Het OLVG biedt onderwijs over cognitieve screening bij migranten. In het Noordwest Ziekenhuisgroep ligt de focus op hypertensie, atriumfibrilleren en hartfalen bij kwetsbare ouderen. Bij Arkin Ouderen wordt tweewekelijks onderwijs over gerontopsychiatrie gegeven en er is maandelijks een casuïstiekbespreking en een referaat. Tevens kan de aios deelnemen op maandagmiddag aan het lokale psychiatrie onderwijs van de opleiding psychiatrie.

In het cluster zijn de opleiders ervoor verantwoordelijk dat alle EPA-thema's aan bod komen in het lokaal onderwijs. Dit wordt geëvalueerd door lokale evaluatiemiddelen zoals de SET-Q/DIRECT, exitgesprekken, jaargesprekken (EMC) of de opleidingsthermometer (Amphia).

Per ziekenhuis is er een aanbod van onderstaande vaardigheden, cursussen en trainingen:

- ALS cursus
- Reanimatie en ABCDE/TTPA
- Infusen prikken
- Training neuropsychologische beoordelingen
- Bladderen
- Kanteltafel test, sinus caroticus massage (uitvoering en interpretatie)
- Urinecatheter inbrengen
- Verrichten en interpretatie verschillende testen en schalen

Regionaal:

Refereeravonden:

Jaarlijks worden er in regio Amsterdam en in regio Rotterdam 4 tot 5 refereeravonden georganiseerd. Voor de regio Amsterdam wordt deelgenomen aan de refereeravonden ouderengeneeskunde van de OOR Amsterdam. De arts-assistent worden geacht hierbij aanwezig te zijn en hier wordt rekening mee gehouden in het werkrooster.

Het onderwijs is bedoeld voor zowel klinisch geriaters als internisten (ouderengeneeskunde), alsook voor de specialisten ouderengeneeskunde en de AIOS van al deze specialismen. Deze avonden zullen geaccrediteerd worden voor de NVKG, NIV en Verenso. Het thema van de refereeravond varieert en wordt door de kliniek ingevuld die de avond organiseert.

Clusterdag:

Onderwijsdag/wetenschapsmiddag:

Eens per jaar wordt er een onderwijs dag georganiseerd voor alle AIOS uit cluster west. De locatie wisselt jaarlijks tussen de verschillende opleidingsklinieken. De dag bestaat uit twee delen. In de ochtend is er onderwijs met een jaarlijks wisselend onderwerp met presentaties waarbij verschillende specialismen worden uitgenodigd. Er wordt gekozen voor een onderwerp wat nog niet (voldoende) in het landelijke onderwijs aan bod komt. Ook kan gedacht worden aan een discipline overstijgend onderwerp.

In de middag wordt aandacht besteed aan lopend wetenschappelijk onderzoek binnen het cluster, met aanvullend wetenschappelijk georiënteerd onderwijs (zoals statistiek, epidemiologie, literatuursearch).

Tijdens deze dag is er extra aandacht voor kennismaking tussen de AIOS uit het cluster door middel van een sociale activiteit en een gezamenlijk diner.

Discipline-overstijgend onderwijs:

Het cluster bestaat uit drie Onderwijs- en Opleidings Regio's (OOR). Elke OOR biedt zijn eigen discipline overstijgend onderwijs (DOO) aan in de aangesloten ziekenhuizen. Dit onderwijs is verplicht voor AIOS.

Het is mogelijk voor de AIOS om facultatief in andere centra DOO te volgen. Enkele voorbeelden die in de afgelopen jaren zijn aangeboden volgen hieronder.

Amphia: lunchbesprekingen 2x per maand DOO met overkoepelend thema aan de hand van de CanMEDS competenties. gezamenlijke ziekenhuis brede complicatie bespreking. Mogelijkheden voor coaching en intervisie

OLVG: Intervisie-sessies, Coach the Co, Workshop Doelmatigheid in de zorg, Vitaliteit, AIOS-lunches met onderwijs.

EMC: Basiscursus ziekenhuis management, activerend onderwijs, AIOS in Sync, begeleiden van coassistenten, gezondheidsrecht, intervisie voor AIOS, Kijk op patiëntveiligheid, Kunst van het kijken, Omgaan met agressie en emotie, Orgaandonatie, Passende zorg, Ruimte geven aan innovatie, SOLK.

Noordwest: Iedere 2e woensdag is er DOO met bijvoorbeeld medisch-ethische en juridische onderwerpen. Verder: Intervisie-sessies; jaarlijkse AIOS-symposium; Basiscursus ziekenhuismanagement

Parnassia: Cursus Veiligheid en agressie training in de psychiatrie.

Spaarne Gasthuis: Innovatie; Financiën van de jonge specialist; Ziekenhuisorganisatie en financiering; Tuchtklachten; Duurzaamheid; Feedback; Omgang met patiëntgegevens; onderwijs met interne geneeskunde, onderwijs met neurologie en psychiatrie, intervisie-sessies, Coach the Co, divers Discipline Overstijgend Onderwijs (DOO).

Hoofdstuk 8: Kwaliteitsbewaking in het cluster

Het OCKG West geeft de opleiding geriatrie vorm binnen de kaders van EIK en het (specifiek) kaderbesluit, met gebruikmaking van de specifieke kwaliteiten van de diverse opleidingsklinieken. Het cluster ziet een rol in de bewaking van de kwaliteit van de opleiding. Hieronder beschreven volgens de domeinen van Scherpier 2.0.

1. Organisatie en ontwikkeling:

- Er is een regionaal opleidingsplan, waarin de gezamenlijke visie, strategie en organisatie worden beschreven.
- Sinds 2017 is er een clusterondersteuner om onderdelen te stroomlijnen en professionaliseren (zie taakomschrijving)
- Het cluster draagt zorg voor zoveel mogelijk continuïteit in opleidingsonderdelen. De planning daarvan wordt besproken in een periodiek clusteroverleg, waarbij in beginsel vanuit elke kliniek vertegenwoordiging aanwezig is.
- 5x per jaar is er een clusteroverleg, waarbij de volgende onderwerpen aan bod komen:
 - Planning van de schema's van de aios. Indien nodig inhoudelijke bespreking van ontwikkeling AIOS. Korting per aios wordt hier ook besproken.
 - Jaarlijks organiseert het cluster een onderwijsdagdeel en een wetenschapsdagdeel (zie onderwijs) met sociale activiteit
 - Er is een afvaardiging in het cluster van 2 AIOS, zodat zij punten vanuit AIOS perspectief kunnen inbrengen en andersom belangrijke onderwerpen vanuit het clusteroverleg kunnen communiceren naar de AIOS-groep
 - Het cluster houdt een eigen PDCA-cyclus bij (zie bijlage)

2. Opleidingsklimaat:

- Standaard onderwerp op de agenda wordt of alle klinieken een evaluatie/feedbackinstrument hebben gebruikt als SetQ/Direct en of exit gesprekken. Hierbij gaat het vooral om het bewaken van het proces, inhoudelijk zullen deze niet standaard worden besproken. Evt. belangrijke inhoudelijke punten die het cluster raken kunnen daarbij wel op indicatie ingebracht worden.
- Het cluster draagt zorg voor een goede overdracht zodat bij het volgende opleidingsonderdeel de voortgang gewaarborgd blijft (zie hoofdstuk competentie-ontwikkeling/begeleiding en beoordeling). Hiervoor is een apart overdrachtsformulier ontwikkeld. Er wordt gestreefd naar een warme overdracht.
- De NVKG heeft in samenwerking met de OOW in 2018 de Handleiding Veiligheid in de opleiding Geriatrie opgesteld. Meer informatie is te vinden op de website van de NVKG:

<https://www.nvkg.nl/professionals/nvkg/documenten>
- Tijdens de clustervergadering zal minstens eenmaal per jaar het onderwerp duurzame inzetbaarheid besproken worden. De clustervertegenwoordigers zullen onder de aios inventariseren welke factoren van invloed zijn op duurzame inzetbaarheid, wat het cluster kan doen en wat de opleider kan doen. Dit zal worden besproken samen met de uitkomsten van de opleidingsenquête eenmaal per twee jaar.

3. Professionalisering:

- Het cluster agendaert periodiek onderwerpen uit dit hoofdstuk t.b.v. het regionale opleidingsplan.
- Vooralsnog wordt inhoudelijke nascholing van de opleiders niet in clusterverband georganiseerd, maar opleiders nemen wel actief deel aan docentprofessionalisering binnen de eigen instelling en het LOOG.
- Professionalisering opleidingsgroep (verplicht 2 uur/ jaar) (N.B. controle via COC)

4. Competentie-ontwikkeling/begeleiding en beoordeling/toetsing

- Alle opleidingsklinieken werken met de EPA's uit EIK.
- Bij vervolgen van de opleiding elders vindt een overdracht plaats, waarbij gebruik wordt gemaakt van de EPA-systematiek
- Tijdens de stages interne en neurologie houdt de hoofdopleider minstens 1x per jaar contact met de aios.
- Het cluster wisselt expertise en toetsinstrumenten uit, denk bijvoorbeeld aan KTT's. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke data set van KTT's